

**PRAVILNIK
O ORGANIZACIJI I USTROJSTVU, NAČINU
VRŠENJA SLUŽBE I DISCIPLINI U
TERITORIJALNIM VATROGASNIM JEDINICAMA
("Sl. glasnik SRS", br. 62/82)**

Član 1

Ovim pravilnikom uređuje se organizacija i ustrojstvo teritorijalnih vatrogasnih jedinica, minimalan broj vatrogasaca, minimum tehničke opreme, način vršenja službe i disciplina u teritorijalnim vatrogasnim jedinicama.

I ORGANIZACIJA I USTROJSTVO

Član 2

Teritorijalne vatrogasne jedinice obavljaju zadatke i poslove određene aktima o njihovom osnivanju, opštinskim planovima zaštite od požara i opštim aktima o organizaciji i radu organa unutrašnjih poslova u čijem su sastavu ove jedinice, u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom.

U ostvarivanju svojih zadataka i poslova, teritorijalne vatrogasne jedinice se angažuju i na organizovanju i sprovođenju mera i aktivnosti kojima se obezbeđuje puna saradnja i sadejstvo svih subjekata društvene samozaštite koji rade i deluju u oblasti zaštite ljudi i imovine od požara i drugih elementarnih nepogoda.

Teritorijalne vatrogasne jedinice dužne su da naročitu pažnju posvećuju razvoju i unapređenju dobrovoljnog vatrogastva putem zajedničkih akcija gašenja požara, zajedničkog korišćenja vatrogasnih objekata, sredstava i opreme, zajedničke obuke, smotri, izložbi i takmičenja i da sa društvenim organizacijama za oblast zaštite od požara zajednički nastupaju u svim akcijama koje one organizuju, a naročito propagiranju dobrovoljnog vatrogastva, vaspitanju i stručnoj obuci podmlatka u dobrovoljnom vatrogastvu.

Član 3

Organizacija i rad teritorijalnih vatrogasnih jedinica i sistematizacija zadataka i poslova u tim jedinicama, uređuje se opštim aktom o organizaciji i radu i opštim aktom o sistematizaciji zadataka i poslova zajedničkog sekretarijata za unutrašnje poslove odnosno Gradskog sekretarijata za unutrašnje poslove grada Beograda (u daljem tekstu: zajednički sekretarijat), saglasno zakonu, ovom pravilniku i aktima skupština opština o osnivanju teritorijalnih vatrogasnih jedinica.

Opštim aktom o organizaciji i radu i opštim aktom o sistematizaciji zadataka i poslova zajedničkog sekretarijata, zadaci i poslovi vatrogasaca organizuju se i sistematizuju sa zadacima i poslovima protivpožarne preventive, u organizacionoj jedinici za poslove zaštite od požara.

Zadaci i poslovi iz stava 2 ovog člana organizuju se i vrše u okviru zadataka i poslova javne bezbednosti.

Član 4

Teritorijalna vatrogasna jedinica osnovana za teritoriju opštine ili za deo njene teritorije, odnosno zajednička teritorijalna vatrogasna jedinica sporazumno osnovana od strane opštine i organizacija udruženog rada, opštim aktom o organizaciji i radu zajedničkog sekretarijata organizaciono se postavlja kao unutrašnji organizacioni deo sekretarijata (odeljenja) za unutrašnje poslove u opštini.

Zajednička teritorijalna vatrogasna jedinica dveju ili više opština, odnosno deo te jedinice koji ima sedište u drugoj opštini - suosnivaču zajedničke teritorijalne vatrogasne jedinice, opštim aktom o organizaciji i radu zajedničkog sekretarijata organizaciono se postavlja kao unutrašnji organizacioni deo sekretarijata (odeljenja) za unutrašnje poslove u onoj opštini na čijoj teritoriji zajednička teritorijalna vatrogasna jedinica ima sedište.

U gradu Beogradu teritorijalne vatrogasne jedinice organizaciono su u Gradskom sekretarijatu za unutrašnje poslove, u okviru osnovne organizacione jedinice za zaštitu od požara.

Član 5

Teritorijalne vatrogasne jedinice organizuju se kao vatrogasne grupe, odeljenja, vodovi, čete i brigade. Vatrogasna grupa u svom sastavu ima najmanje 5 vatrogasaca, odeljenje 9, vod 27, četa 54 i brigada najmanje 108 vatrogasaca.

Organizacioni oblici teritorijalnih vatrogasnih jedinica iz stava 1 ovog člana utvrđuju se opštim aktom o organizaciji i radu zajedničkog sekretarijata u zavisnosti od procene ugroženosti od požara utvrđene planovima zaštite od požara opština koje su obrazovale zajednički sekretarijat.

Član 6

U teritorijalnim vatrogasnim jedinicama mogu se obrazovati unutrašnje organizacione jedinice, i to u:

- vatrogasnom odeljenju - grupe;
- vatrogasnom vodu - odeljenja i grupe;
- vatrogasnoj četi - vodovi, odeljenja i grupe;
- a u vatrogasnoj brigadi - čete, vodovi i odeljenja.

Kada se u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici obrazuju unutrašnje organizacione jedinice onda vatrogasna grupa ima najmanje 5 vatrogasaca, odeljenje 9, vod 27 i vatrogasna četa najmanje 54 vatrogasaca.

Opštim aktom o sistematizaciji zadataka i poslova zajedničkog sekretarijata utvrđuju se u teritorijalnim vatrogasnim jedinicama i zadaci i poslovi kojima se obezbeđuje održavanje vatrogasne opreme i sprava, tehničkih sredstava, sredstava veze i uzbune i izvršavanje specifičnih zadataka zaštite i spasavanja ljudi i imovine od požara i drugih elementarnih nepogoda (spasavanje iz radioaktivnih i ozračenih sredina, spasavanje na vodi, ispod ruševina, u kamenolomima, pri erupciji gasova i nafte, havarijama, pri zemljotresima i sl.).

Član 7

Teritorijalnom vatrogasnom jedinicom iz člana 5 ovog pravilnika rukovodi komandir, a vatrogasnom brigadom komandant brigade.

Rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice iz stava 1 ovog člana, neposredno za svoj rad odgovara rukovodiocu organizacione jedinice za poslove zaštite od požara obrazovane u sekretarijatu (odeljenju) za unutrašnje poslove u opštini.

Član 8

Rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice odgovoran je za stalnu i potpunu mobilnost i spremnost vatrogasne jedinice za efikasno izvršavanje zadataka koji su joj povereni. U rukovođenju teritorijalnom vatrogasnom jedinicom, rukovodilac jedinice ulaže sve organizatorske i stručne sposobnosti u cilju uspešnog izvršavanja zadataka i poslova jedinice, blagovremeno preduzima sve potrebne mere i radnje na osnovu zakona i drugih propisa i stalno radi na unapređenju operativne gotovosti vatrogasne jedinice i svakog radnika u jedinici.

Član 9

Teritorijalne vatrogasne jedinice moraju imati minimum vatrogasne i druge tehničke opreme i sredstava, neophodan za samostalno i efikasno gašenje požara na teritoriji, odnosno području koje protivpožarno štite.

Minimum vatrogasne i druge tehničke opreme iz stava 1 ovog člana određen je u posebnom Pregledu koji je dat uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

II NAČIN POSTUPANJA U IZVRŠAVANJU ZADATAKA I PRIMENI ZAKONSKIH OVLAŠĆENJA

1. Prijem dojave požara

Član 10

Teritorijalne vatrogasne jedinice primaju obaveštenja o nastalom požaru: od građana - telefonom ili neposredno; preko sredstava javnog informisanja (radio, televizije) od organizacija udruženog rada, drugih organizacija i državnih organa i putem neposrednog osmatranja.

Član 11

Kada se telefonom prima obaveštenje o nastalom požaru, dežurni radnik u vatrogasnoj jedinici, prikuplja sledeće podatke:

1. mesto gde se pojavio požar (ulica, broj, eventualno naziv kraja i najbliži putevi za dolazak na mesto požara);
2. šta gori - vrsta požara (stambena zgrada, industrijski objekat i dr.);
3. da li postoji opasnost po život ljudi;
4. obim i veličina požara, na kojem delu zgrade (krov, sprat) i da li su susedni objekti u opasnosti;
5. prezime i ime lica koje je prijavilo požar i broj telefona sa kojeg javlja.

Radi utvrđivanja tačnosti dojave požara vrši se provera.

Prijem dojave požara se vrši na posebnom obrascu, u dva primerka, od kojih jedan ostaje evidenciji, a drugi daje rukovodiocu akcije gašenja požara.

Član 12

Dežurni radnik u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici, po prijemu dojave požara, odmah obaveštava dežurnog u sekretarijatu (odeljenju) za unutrašnje poslove u opštini.

2. Odlazak na mesto požara

Član 13

Po prijemu i obradi dojave požara, u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici daje se uzbuna radi pripreme za pokret i intervenciju. Uzbunu daje rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice, dežurni radnik u vatrogasnoj jedinici ili drugo ovlašćeno lice.

Član 14

Uzbuna unutar teritorijalne vatrogasne jedinice daje se zvučnim signalom ili na drugi uobičajeni način, zavisno od uslova i tehničke opremljenosti vatrogasne jedinice. Putem zvučnog razglasa daju se kratka uputstva o razlogu uzbune. Radnici koji se ne nalaze u vatrogasnoj jedinici u vreme uzbune, pozivaju se na način utvrđen opštinskim planom zaštite od požara. Sredstva za uzbunjivanje moraju se održavati u ispravnom stanju.

Član 15

Po izvršenoj pripremi za pokret, vatrogasna jedinica sa rukovodiocem akcije gašenja požara odlazi na intervenciju. Broj i vrstu vatrogasnih sprava i druge opreme u trenutku primljenog obaveštenja o požaru, određuje rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice ili lice koje zamenjuje rukovodioca, odnosno dežurni u vatrogasnoj jedinici. Određivanje vrste i broja vatrogasnih vozila, broj motornih pumpi i druge opreme zavisi od vrste i obima požara, mesta požara i izvora vode, stanja puteva i visine objekata zahvaćenih požarom.

Član 16

Kao pravac kretanja vozila teritorijalne vatrogasne jedinice do mesta požara, određuje se najkraći put koji je siguran za bezbedan saobraćaj. Utvrđeni raspored vozila u pokretu ne može se menjati izuzev vozila u kojem se nalazi rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice ili rukovodilac akcije gašenja požara, odnosno izuzetno kada to potrebe zahtevaju.

Član 17

Vatrogasna vozila koriste zakonom utvrđeno pravo prvenstva prolaza, u odnosu na druga vozila, kada odlaze na mesto požara. Upotrebu propisanih zvučnih i svetlosnih znakova kojima se zahteva pravo prvenstva prolaza vatrogasnog vozila u saobraćaju, naređuje rukovodilac akcije gašenja požara. Upotreba zvučnih znakova se izbegav u prolazu pored mesta gde se nalazi okupljen veći broj lica (bolnice, škole, bioskopi i sl.) kako bi se izbegla moguća panika. U povratku sa intervencije i noću, zvučni znakovi se ne upotrebljavaju.

Član 18

Svako vozilo sa posadom ima određenog rukovodioca kojem je posada vozila podređena. Na čelu kolone u kretanju nalazi se rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice, odnosno rukovodilac akcija gašenja požara.

Član 19

U slučaju da se vatrogasnim vozilom ne može doći do mesta požara (meka podloga, snežni nanosi, komunalne prepreke), rukovodilac akcije gašenja požara preuzima mere:

- da se do mesta požara dođe korišćenjem odgovarajućih vučnih sredstava, i
- da se do mesta požara dođe korišćenjem tuđih saobraćajnih sredstava za prevoz ljudstva i opreme.

Član 20

Ako se na putu do mesta požara primi obaveštenje od dežurnog radnika u vatrogasnoj jedinici ili od organa unutrašnjih poslova, da više ne postoji opasnost od požara, rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice, odnosno rukovodilac akcije gašenja požara će narediti povratak vozila u vatrogasnu jedinicu.

Član 21

Ako se na putu do mesta požara primi obaveštenje o novom požaru ili primeti nov požar, rukovodilac akcije gašenja požara će:

1. ako nema mogućnosti da odvoji deo ljudstva, sprava i opreme, nastaviti put i o tome hitno obavestiti teritorijalnu vatrogasnu jedinicu. Ako se radi o požaru gde su ljudski životi u opasnosti, ili o požaru u kojem je ugrožena imovina veće vrednosti, odlazi se na gašenje ovog požara i o tome obaveštava vatrogasna jedinica;
2. ako je na požar izašao sa više sprava, opreme i ljudi, izvršiće raspored opreme i ljudstva za gašenje požara na oba mesta, o čemu obaveštava vatrogasnu jedinicu.

Član 22

Po dolasku na mesto požara rukovodilac akcije gašenja požara mora uspostaviti vezu sa teritorijalnom vatrogasnom jedinicom (radio-vezom, telefonom) radi informisanja o razvoju događaja i aktiviranja dopunskih snaga.

Na mestu požara mora se uspostaviti i veza radi razmene informacija na određenim požarnim sektorima i izdavanja naređenja.

3. Rukovođenje gašenjem požara, procena situacije, odluka i plana akcije gašenja požara

Član 23

Način rukovođenja akcijom gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine, zavisi od razmere požara i snaga koje učestvuju u gašenju požara.

Gašenjem požara rukovodi rukovodilac vatrogasne jedinice koja je prva započela da gasi požar, ako se rukovodioci vatrogasnih jedinica koje učestvuju u gašenju požara drugačije ne dogovore.

U slučaju izbijanja požara širih razmera, gašenjem požara i spasavanjem ljudi i imovine može rukovoditi štab za gašenje požara.

Član 24

U gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine, teritorijalne vatrogasne jedinice međusobno saraduju i jedna drugoj pružaju pomoć.

Radi što uspešnijeg gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine, teritorijalne vatrogasne jedinice saraduju i usaglašavaju svoja dejstva i sa drugim subjektima društvene samozaštite (vatrogasnim jedinicama dobrovoljnih vatrogasnih društava i organizacija udruženog rada, specijalizovanim jedinicama - civilne zaštite, teritorijalne odbrane i dr.).

Saradnju pri gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom organizuje rukovodilac akcija gašenja požara. Sa rukovodiocima drugih jedinica i snaga, rukovodilac akcije gašenja požara određuje način saradnje i povezanost i sistem veza informisanja.

Član 25

Rukovodilac akcije gašenja požara dužan je da na mestu požara utvrdi:

- da li su požarom ugroženi ljudi,
- lokaciju požara i vrstu materijala zahvaćenog požarom,
- obim i intenzitet požara,
- pravac širenja požara,
- karakteristiku objekata zahvaćenih požarom, i
- mogućnost prilaza i ulaza u objekt.

Član 26

Na osnovu utvrđenog stanja i procene situacije na mestu požara, rukovodilac akcije gašenja požara donosi odluku o načinu spasavanja ljudi i imovine, vrsti vatrogasne opreme i sredstava koja će upotrebiti za gašenje požara, potrebnoj snazi u ljudstvu, načinu gašenja požara, pravcu napada, merama bezbednosti radnika pri gašenju požara, upotrebi zaštitne opreme, načinu snabdevanja vodom i dr.

Član 27

Rukovodilac akcije gašenja požara je dužan da u toku prve faze procene situacije, zavisno od obima i vrste požara i taktičkog dejstva, predvideti načelni raspored vatrogasnih sprava i opreme, rukovodeći se sledećim:

- da vatrogasne sprave, oprema i sredstva nisu ugroženi rušenjem objekata i uticajem povećane radijacije toplote;
- da se rasporedom sredstava obezbedi efikasno dejstvo na glavni pravac gašenja požara;
- da se obezbedi efikasan i naizmeničan rad vatrogasnih sprava, opreme i sredstava;
- da se obezbedi nesmetan i bezbedan saobraćaj vatrogasnih sprava, opreme i sredstava, i
- da se višak opreme i sredstava sa mesta požara uputi u vatrogasnu jedinicu.

Član 28

Rukovodilac akcije gašenja požara određiće pravac dejstva gašenja požara u zavisnosti od opasnosti za život ljudi i ugroženosti imovine, karakteristika materijala koji gori, mesta požara i dr.

Pri određivanju pravca dejstva ljudstva, vatrogasnih sredstava i opreme mora se imati u vidu:

- ako je požarom stvorena opasnost po život ljudi, pravac dejstva snaga ljudstva, vatrogasnih sredstava i opreme mora biti usmerena na bezbedno spasavanje, odnosno evakuaciju ljudi,
- ako je požar zahvatio deo zgrade i postoji opasnost da se proširi na druge delove ili susedne zgrade, prostorije ili postrojenja, pravac dejstva ljudstva, vatrogasnih sredstava i opreme treba usmeriti na osnovni pravac širenja požara,
- ako objekat gori i postoji opasnost da se proširi na druge objekte većeg značaja, ljudstvo, vatrogasna sredstva i oprema će se usmeriti sa strane objekta koje nije zahvatio požar,
- ako objekat gori, a ne pretil opasnost za susedne objekte, pravac dejstva ljudstva, vatrogasnih sredstava i opreme usmeriće se tamo gde požar može naneti najveću štetu i
- ako u zoni požara pretil opasnost od eksplozije, pravac dejstva snaga vatrogasnih sredstava i opreme biće sa mesta odakle se može uspešno sprečiti eksplozija i osigurati bezbednost učesnika u gašenju požara.

Član 29

U slučaju saznanja o novim detaljima koji utiču na određivanje pravca dejstva u gašenju požara, pravac dejstva ljudstva i vatrogasnih sredstava i opreme može se menjati.

Član 30

Rukovodilac akcije gašenja požara je dužan da u toku gašenja požara vodi računa o zaštiti života lica koja učestvuju u gašenju požara i da spreči nepotrebna oštećenja objekta i materijalnih dobara koja se spasavaju.

4. Izdavanje naređenja

Član 31

Rukovodilac akcije gašenja požara može izdavati naređenja građanima, organizacijama udruženog rada i drugim organizacijama i licima u državnim organima u slučajevima i na način propisan zakonom u cilju:

1. zaštite života i lične sigurnosti ljudi i imovine ugroženih požarom, eksplozijom otvorenim gasovima i elementarnim nepogodama, i
2. sprečavanja i otklanjanja posledica prouzrokovanih nepogodama.

Član 32

Naređenja rukovodioca akcije gašenja požara odnose se na preduzimanje određenih mera i radnji ili na uzdržavanje od određenih aktivnosti od kojih neposredno zavisi izvršenje zadataka i to samo za vreme koje je neophodno da se ti zadaci izvrše.

Lica koja stanuju u neposrednoj blizini mesta požara i lica koja se zateknu na mestu požara, kao i organizacije udruženog rada i druge organizacije i državni organi, dužni su da po naredbi rukovodioca akcije gašenja požara, pruže pomoć u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine, stavljaju na raspolaganje vatrogasnoj jedinici alat, prevozna, tehnička i druga sredstva za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine.

U organizacijama udruženog rada i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama naređenje se izdaje inokosnom poslovodnom organu ili licu koje ga zamenjuje. Ako su ova lica odsutna, naređenje se izdaje licu koje se zatekne u prostorijama organizacije udruženog rada i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama i državnim organima.

Naređenje se izdaje neposredno i usmeno.

a. Zabrana pristupa nepozvanim licima na mesto gašenja požara, kao i saobraćaja pored tog mesta

Član 33

Zabrana pristupa nepozvanim licima na mesto gašenja požara, kao i zabrana saobraćaja u blizini mesta požara preduzima se radi sprečavanja nastupanja opasnosti po život ljudi i štete za imovinu i radi što uspešnijeg i nesmetanog gašenja požara.

Vreme trajanja zabrane pristupa iz stava 1 ovog člana određuje rukovodilac akcije gašenja požara.

b. Evakuacija lica i imovine

Član 34

Rukovodilac akcije gašenja požara naređuje evakuaciju lica i imovine iz ugroženih prostorija i objekata i preduzima mere za ukazivanje prve pomoći povređenima i za njihovo otpremanje do zdravstvene organizacije udruženog rada kao i mere za obezbeđenje evakuisane imovine.

Član 35

Rukovodilac akcije gašenja požara preduzima mere da ne dođe do otuđivanja, odnosno nezakonitog prisvajanja evakuisane imovine.

Pronađeni novac, hartije od vrednosti i ostale dragocenosti, rukovodilac akcije gašenja požara, uz potvrdu o prijemu, predaje nadležnom organu za unutrašnje poslove.

v. Prekid dovođenja električne struje, gasa i tečnih goriva

Član 36

Na mestu požara rukovodilac akcije gašenja požara narediće prekid dovođenja električne struje, gasa, nafte i drugih zapaljivih tečnosti radi sprečavanja daljeg širenja požara ili nastanka eksplozije.

g. Obezbeđenje izvora vode i snabdevanje vodom

Član 37

Rukovodilac akcije gašenja požara u zoni gde se pojavio požar ili u čitavom naselju, ograničiće delimično ili potpuno dovod vode koju koriste građani, organizacije udruženog rada ili druge organizacije i državni organi, ako se na drugi način ne može obezbediti potrebna količina vode za gašenje požara.

Radi efikasnog gašenja požara, radnici vatrogasne jedinice mogu koristiti i vodu iz susednih bunara, cisterni, rezervoara i sl. koji pripadaju građanima, organizacijama udruženog rada i samoupravnim organizacijama i zajednicama, a koji se nalaze u zoni gde se pojavio požar.

d. Upotreba tuđeg saobraćajnog sredstva

Član 38

Radi prevoza povređenih lica do najbliže zdravstvene organizacije udruženog rada, evakuacije lica i imovine i dopremanja sredstava za gašenje požara, rukovodilac akcije gašenja požara narediće korišćenje saobraćajnih sredstava građana, organizacija udruženog rada i drugih organizacija i državnih organa, ako na mestu požara nema drugih vozila za prevoz povređenih lica, odnosno za dopremu sredstava za gašenje požara.

Član 39

Na zahtev vlasnika saobraćajnog sredstva, rukovodilac akcije gašenja požara je dužan da izda potvrdu o upotrebi saobraćajnog sredstva, radi regulisanja naknade stvarne štete prouzrokovane upotrebom ovih sredstava od strane vatrogasne jedinice.

U potvrdi o upotrebi tuđeg saobraćajnog sredstva naznačiće se podaci o vozilu koje je upotrebjeno (vrsta, marka i registarski broj), vreme za koje je vozilo bilo upotrebjeno, broj pređenih kilometara i razlog upotrebe vozila.

đ. Delimično ili potpuno rušenje ugroženih objekata

Član 40

Rukovodilac akcije gašenja požara narediće delimično ili potpuno rušenje objekata ili delova objekata koji nisu zahvaćeni požarom, u slučaju da se na drugi način ne može obezbediti gašenje požara ili spasavanje života ljudi.

e. Ulaženje, odnosno nasilno otvaranje zaključanog objekta ili prostorije

Član 41

Radnici vatrogasne jedinice, na osnovu naredbe rukovodioca akcije gašenja požara, ulaze odnosno nasilno otvaraju zaključani objekat ili prostoriju radi gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine:

1. ako je u stanu, objektu ili prostoriji nastao požar ili eksplozija pri čemu su dovedeni u pitanje životi ljudi i imovina; i

2. ako nastupi potreba za otklanjanjem neposredne opasnosti od požara ili eksplozije.

Prilikom nasilnog ulaska u zaključani objekat ili prostoriju, izbegavaće se nepotrebna oštećenja.

Radnici vatrogasne jedinice mogu se zadržati u objektu ili prostoriji samo dok postoje razlozi zbog kojih su ušli.

Član 42

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice mogu ući u prostorije diplomatskih misija ili međunarodnih organizacija koje imaju status diplomatskih misija i konzularne prostorije, u slučaju požara ili eksplozije koja zahteva spasavanje života ljudi i imovine većeg obima, samo uz zahtev šefa misije, odnosno šefa konzulata ili šefa diplomatske misije.

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice će o primljenom zahtevu iz stava 1 ovog člana, pre ulaska u prostorije, ako je to moguće, pribaviti prethodnu saglasnost rukovodioca teritorijalne vatrogasne jedinice.

5. Odlazak sa mesta požara

Član 43

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice su dužni da poslove gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine vrše sve dok se požar ne ugasi, odnosno spasavanje ne završi.

Vatrogasna jedinica ne može napustiti mesto požara pre nego što se rukovodilac akcije požara ne uveri da je požar ugašen.

Član 44

Sanacija mesta požara se može izvršiti nakon odobrenja istražnog sudije i organa za unutrašnje poslove.

Rukovodilac akcije gašenja požara može narediti čišćenje mesta požara samo u tolikoj meri da bude otklonjena svaka opasnost od ponovnog izbijanja požara, odnosno rušenja objekta.

Član 45

Ako postoji opasnost od ponovnog izbijanja požara, rukovodilac akcije gašenja požara odrediće vatrogasnu stražu sa potrebnim brojem vatrogasaca, sprava i opreme na mestu požara.

Član 46

U povratku sa gašenja požara do vatrogasne jedinice, vožnja se vrši po saobraćajnim propisima koji se odnose i na ostale učesnike u saobraćaju.

Član 47

Rukovodilac akcije gašenja požara dužan je da po povratku sa intervencije sačini izveštaj o toku i rezultatima intervencije i dostavi ga inspektorima za protivpožarnu zaštitu.

III DISCIPLINA I UNUTRAŠNJI RED

Član 48

Disciplina i unutrašnji red u teritorijalnim vatrogasnim jedinicama imaju za cilj da obezbede stalnu i potpunu mobilnost i spremnost ovih jedinica za efikasno izvršavanje zadataka i poslova koji su im povereni.

Član 49

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice u izvršavanju svojih obaveza i ovlašćenja dužni su:

- da radne obaveze izvršavaju savesno, uredno, disciplinovano i požrtvovano i doprinose održavanju i jačanju discipline, razvijanju i učvršćivanju drugarskih odnosa i uzajamno se pomažu;
- da na osnovu rada i rezultata rada izgrađuju zdrave međuljudske odnose i razvijaju drugarstvo, međusobno poverenje i druge vrline;
- da stalno rade na stručnom usavršavanju i opštem obrazovanju;
- da čuvaju službenu i državnu tajnu;

- da u svakoj prilici čuvaju ugled organa unutrašnjih poslova, vatrogasne jedinice i svoj lični ugled;
- da brižljivo čuvaju i održavaju vatrogasne sprave, opremu i sredstva koja su im poverena na rukovanje i čuvanje;
- da izvršavaju i druge zadatke utvrđene programom rada i unutrašnjim redom vatrogasne jedinice.

Član 50

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice su dužni da u potpunosti poznaju teritoriju koju vatrogasna jedinica štiti od požara, opštinske planove i planove radnih i drugih organizacija o zaštiti od požara, lokaciju većih i važnijih objekata, saobraćajnice i njihovu prohodnost, vodovodnu mrežu, izvore vode i ostale važne podatke od kojih zavisi uspeh intervencije.

Član 51

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice ne može se udaljavati sa dužnosti bez odobrenja nadležnog rukovodioca. Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice, kada vrši poslove u smenama, ne sme da napusti dužnost pre nego što dobije smenu ili mu to odobri nadležni rukovodilac.

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice dužan je da započeti posao, koji ne trpi odlaganje, dovrši bez obzira da li je radno vreme isteklo.

Član 52

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice je dužan da se prethodno javi rukovodiocu jedinice ili neposrednom rukovodiocu, kad se po privatnom ili drugom poslu udaljava van sedišta jedinice, odnosno prebivališta, duže od 24 časa i između dežurstva u smenama.

U vanrednim situacijama (elementarne nepogode i veće nesreće i dr.) radnik teritorijalne vatrogasne jedinice je obavezan da se odmah javi rukovodiocu ili dežurnom radniku u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici.

Član 53

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice, kad vrši službene poslove i zadatke, dužan je da nosi uniformu sa odgovarajućim oznakama u skladu sa propisima o uniformi i funkcionalnim oznakama profesionalnih vatrogasaca, a pri gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom ili drugim elementarnim nepogodama - i propisanu zaštitnu opremu. Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice dužan je da nosi propisanu uniformu i kada prisustvuje obaveznoj nastavi, radnim sastancima, za vreme polaganja stručnih ispita, pohađanja kurseva i seminara i drugih vidova stručnog usavršavanja, kao i za vreme takmičenja.

1. Ponašanje

Član 54

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice je dužan da se uvek i na svakom mestu pridržava priznatih i uobičajenih društvenih normi ponašanja, da vodi računa o svojim postupcima i da čuva svoj ugled i ugled vatrogasne jedinice i organa za unutrašnje poslove u kome radi.

Na radnom i javnom mestu radnik mora biti uredno odeven, obrijan i podšišan. Dužan je da održava kosu uredno i da mu ne pada na uši i delove odeće. Radniku teritorijalne vatrogasne jedinice nije dozvoljeno da nosi bradu, a zulufi ne mogu da prelaze polovinu ušne školjke.

Član 55

Radniku teritorijalne vatrogasne jedinice nije dozvoljeno da drži ruke u džepovima uniforme, niti da sedi u prisustvu rukovodioca vatrogasne jedinice i drugog rukovodioca bez njihovog odobrenja.

Radniku teritorijalne vatrogasne jedinice, kada je u uniformi, zabranjeno je da puši na ulici za vreme kretanja. Na javnim mestima (parkovi, šetališta i sl.) može da puši ako sedi ili stoji po strani. U razgovoru sa rukovodiocem teritorijalne vatrogasne jedinice, neposrednim ili drugim rukovodiocem, može da puši samo po njihovom odobrenju.

Član 56

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice ulazi u kancelariju rukovodioca bez kape. Šlem se pri ulasku u kancelariju ne skida.

Član 57

Kad se radnik teritorijalne vatrogasne jedinice obraća starijem po funkciji ili zvanju (u daljem tekstu: stariji) stoji "mirno" dok mu se ne odobri da promeni stav (da stane "na mestu voljno" ili da sedne).

Pred strojem, kad prima raport, prilikom raportiranja i komandovanja i stariji je dužan da stoji u stavu "mirno".

Član 58

Stariji može da oslovi mlađeg samo po imenu (porodičnom ili rođenom) ili po zvanju i imenu, dodajući ispred toga reč "druže".

Na poziv starijeg, radnik vatrogasne jedinice se odaziva sa: "Izvolite druže" i dodaje funkciju ili zvanje.

2. Pozdravljanje

Član 59

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice obavezni su da pozdravljaju i otpozdravljaju.

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice kad su u uniformi pozdravljaju i otpozdravljaju na način propisan strojevim pravilima Jugoslovenske narodne armije.

Pozdravljanje se vrši pojedinačno i vatrogasnom jedinicom sa ličnom opremom ili bez nje.

Član 60

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice, mlađi po funkciji, dužan je da pozdravi starijeg, a stariji je dužan da otpozdravi u svim prilikama kada se susreću ili kada dolaze u dodir u službi ili van nje. Ako su radnici teritorijalne vatrogasne jedinice na istoj funkciji, pozdravljaju se uzajamno i istovremeno.

Radnik teritorijalne vatrogasne jedinice je dužan da na odgovarajući način pozdravi starijeg i kada nije potpuno i po propisima odeven.

Član 61

Kad radnik teritorijalne vatrogasne jedinice mlađi po funkciji - zvanju prilazi starijem radi podnošenja izveštaja, javljanja ili slično, zaustavlja se na dva do tri koraka ispred njega, zauzima stav "mirno" i pozdravlja. Po obavljenom razgovoru, radnik pozdravlja, okreće se "nalevo krug" i odlazi.

Član 62

Kad radnik teritorijalne vatrogasne jedinice treba da uđe u radnu prostoriju rukovodioca, prijavljuje se određenom radniku (sekretaru, dežurnom), a gde takvog radnika nema, ili kad ulazi u drugu radnu prostoriju, kuca na vrata i ulazi po dobijenom odobrenju. Kad radnik teritorijalne vatrogasne jedinice ulazi u radnu prostoriju starijeg, pozdravlja čim uđe i zatvori vrata, a kad završi razgovor - neposredno pred izlazak iz prostorije. Kad stariji uđe u radnu prostoriju mlađeg, mlađi ustaje i pozdravlja ga. Na isti način postupa se i kad stariji izlazi iz prostorije.

Član 63

Kad u radnu prostoriju uđe starešina organa unutrašnjih poslova ili načelnik sekretarijata za unutrašnje poslove ili rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice, svi radnici su dužni da ustanu i pozdrave ga.

Član 64

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice koji rade u istoj jedinici pozdravljaju se u toku radnog vremena samo pri dolasku na posao i pri odlasku sa posla. Kad su u građanskom odelu, radnici teritorijalne vatrogasne jedinice se međusobno pozdravljaju kao i ostali građani, s tim što je mlađi dužan da prvi pozdravi starijeg. Radnik vatrogasne jedinice u uniformi, pozdravlja starijeg koji je u građanskom odelu, ako ga poznaje.

Član 65

Pozdravljanje vatrogasnom jedinicom vrši se na mestu i u pokretu prema strojevom pravilu Jugoslovenske narodne armije.

Vatrogasnom jedinicom pozdravljaju se:

- državna zastava i zastava Saveza komunista;
- intoniranje državne himne;
- određeni državni i politički funkcioneri;
- starešina organa unutrašnjih poslova i načelnik sekretarijata za unutrašnje poslove, i
- pogreb sa počastima.

U drugim prilikama vatrogasnom jedinicom se ne pozdravlja, već pozdravlja samo starešina koji vodi vatrogasnu jedinicu.

Pozdravljanje vatrogasnom jedinicom za vreme intoniranja državne himne vrši se samo u zvaničnim prilikama.

Član 66

Vatrogasna jedinica određena za paradu ili drugu svečanost, vrši pozdrav samo rukovodiocu, odnosno starešini pred kojim se vrši defile, odnosno koji vrši svečanu smotru.

Član 67

Ako za vreme praktične obuke na terenu, na vežbalište dođe starešina, odnosno rukovodilac koji se pozdravlja jedinicom, a jedinica se ne nalazi na okupu ili u nekom od strojevih poredaka propisanih za doček, rad se produžava, a radnik koji rukovodi nastavom izlazi na raport. Na raport se izlazi kad se starešina, odnosno rukovodilac približi mestu gde se nalazi jedinica na 15 do 20 koraka.

Ako starešina, odnosno rukovodilac dođe na vežbalište kada se jedinica nalazi na odmoru, komanduje se "mirno". Na komandu "mirno" svi se okreću u stranu otkuda starešina, odnosno rukovodilac dolazi i stoje u stavu "mirno", a radnik koji izvodi nastavu izlazi na raport.

Kad za vreme izvođenja nastave na otvorenom prostoru ili u zatvorenim prostorijama, dođe starešina, odnosno rukovodilac, rukovodilac vatrogasne jedinice ili radnik koji izvodi nastavu komanduje "mirno" i izlazi na raport. Ako nastavu izvodi neuniformisani radnik, dežurni, odnosno rukovodilac vatrogasne jedinice komanduje "mirno", a nastavnik obaveštava starešinu, odnosno rukovodioca o temi koju predaje, odnosno o vrsti časa.

Na predavanjima koja ne spadaju u obaveznu nastavu u vatrogasnoj jedinici ne komanduje se "mirno", niti se predaje raport.

Član 68

Na službenom sastanku koji se održava u zatvorenoj prostoriji, rukovodioca koji rukovodi sastankom svi učesnici pozdravljaju ustajanjem, na početku i na završetku sastanka. Ako je rukovodilac koji rukovodi sastankom ranije zauzeo svoje mesto, odnosno ako se sastanak održava u njegovoj radnoj prostoriji postupa se po odredbama člana 62 ovog pravilnika. Ukoliko se sastanak održava na otvorenom prostoru, najstariji radnik vatrogasne jedinice postrojava ostale, komanduje "mirno" i izlazi na raport rukovodiocu koji rukovodi sastankom, ako se drukčije ne naredi.

Član 69

U radionici, garaži, telefonskoj centrali i sličnim prostorijama u kojima rade radnici teritorijalne vatrogasne jedinice ne komanduje se "mirno" kada dolazi starešina, odnosno rukovodilac, već pozdravlja i izlazi na raport rukovodilac, odnosno odgovorni radnik, a ostali radnici produžuju rad.

Član 70

Starešina, odnosno rukovodilac kome se vrši pozdrav vatrogasnom jedinicom i predaje raport, posle prijema raporta i obilaska stroja, staje pred stroj i pozdravlja jedinicu rečima: "Drugovi vatrogasci... zdravo!". Na taj pozdrav jedinica jednoglasno odgovara: "Zdravo!".

Na isti način starešina, odnosno rukovodilac može da pozdravi vatrogasnu jedinicu koja nije u stroju, kao i grupu radnika u raznim slučajevima (na vežbalištu, za vreme odmora i slično).

3. Dežurstvo

Član 71

Organizacija vršenja zadataka i poslova i raspored radnog vremena u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici sprovodi se tako da se obezbedi neprekidan rad jedinice i stalna mobilnost i sposobnost za brzu i efikasnu intervenciju.

U teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici vodi se knjiga dežurstva u koju se upisuju svi događaji i primopredaje dužnosti po smenama, sa potpisom dežurnog, odnosno rukovodioca smene.

4. Smotre i pregledi

Član 72

Smotrom se utvrđuje trenutno stanje u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici, izgled ljudi, lične opreme, odeće i obuće.

Svako postrojavanje radnika teritorijalne vatrogasne jedinice prilikom preuzimanja smene, treba da bude kratka smotra.

Cilj smotre je da se rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice upozna sa stanjem u jedinici i da preduzme mere da se eventualni nedostaci otklone.

Smotra celokupne vatrogasne jedinice vrši se jedanput mesečno.

Član 73

Pregledom se, po pravilu, ostvaruje uvid u:

- opšte stanje vatrogasne jedinice, njenu osposobljenost i opremljenost za izvršavanje službenih zadataka;
- tehničku ispravnost vatrogasne i druge tehničke opreme, uređaja i sredstava za gašenje požara i njihovu upotrebljivost;
- higijenu i red u prostorijama vatrogasne jedinice.

Član 74

Pregled može biti redovni i vanredni.

Pregled obavlja rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice, odnosno radnik koga ovlasti rukovodilac jedinice.

Redovni pregled se vrši jedanput mesečno, a vanredni po potrebi.

Član 75

Smotre i pregledi mogu se vršiti i prilikom inspekcijaskog nadzora u vatrogasnoj jedinici.

Član 76

Radi proveravanja mobilnosti i spremnosti teritorijalne vatrogasne jedinice i vršenja smotre i pregleda, rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice ili načelnik sekretarijata za unutrašnje poslove u opštini, mogu dati uzbunu u vatrogasnoj jedinici.

Član 77

O izvršenim smotrama, pregledima i uzbunama radi obuke, smotre i pregleda, vodi se posebna evidencija.

5. Unutrašnji red u prostorijama vatrogasne jedinice

Član 78

Prostorije u kojima je smeštena teritorijalna vatrogasna jedinica treba prostorno, kvalitetno i higijenski da odgovaraju nameni i u njima se mora održavati primeran red i čistoća. U kancelarijama, učionicama, klubovima i trpezarijama, na najvidnijem mestu postavlja se slika druga Tita.

Član 79

Na zgradi spolja, pored ulaznih vrata i na vidljivom mestu, postavlja se tabla na kojoj stoji naziv vatrogasne jedinice.

Član 80

Kad je radnicima teritorijalne vatrogasne jedinice obezbeđen smeštaj u prostorijama vatrogasne jedinice, dužni su da se pridržavaju kućnog reda. Posteljne stvari moraju biti čiste. Kreveti se nameštaju jednoobrazno. U spavaćoj sobi ne sme se držati lako zapaljivi materijal. Obuća se drži u ormarima na određenom prostoru u hodniku. Nije dozvoljeno da se čisti i suši obuća i odeća u spavaćoj sobi. Lična oprema i odelo se drži u ormarima, a gde nema ormara veša se o čiviluk.

Član 81

Kad je u spavaćoj sobi smešteno više radnika određuje se sobni starešina. Za sobnog starešinu određuje se radnik vatrogasne jedinice najstariji po zvanju, odnosno funkciji, između radnika smeštenih u prostoriji. Sobni starešina je dužan da se stara o redu i čistoći u sobi i o protivpožarnim merama. Pri dolasku u spavaću sobu rukovodioca teritorijalne vatrogasne jedinice ili rukovodioca kome se raportira, radnik koji ga prvi primeti komanduje "mirno", a sobni starešina izlazi na raport i raportira. Svi prisutni radnici u sobi okreću se u stranu otkuda starešina, odnosno rukovodilac dolazi i stoje "mirno" dok se drukčije ne naredi. Ako radnici vatrogasne jedinice spavaju ili se odmaraju na krevetima, ne komanduje se "mirno", niti se podnosi raport.

Član 82

U prostorijama teritorijalne vatrogasne jedinice nije dozvoljeno stanovanje porodica. Zabranjeno je stanovanje u prostorijama vatrogasne jedinice koje nisu za to namenjene.

Član 83

Sve prostorije u zgradi vatrogasne jedinice i prilaz treba da imaju uređaje za osvetljavanje. U vatrogasnim spremištima i garažama mora vladati red koji omogućava nesmetan i brz izlazak u slučaju potrebe. Pred izlazom iz ovih prostorija, preduzimaju se mere koje omogućuju nesmetan izlazak u svakom trenutku (čišćenje snega, uklanjanje materijala i vozila i sl.).

Član 84

Za red i čistoću u zgradama, prostorijama i dvorištima zgrada, u kojima je smeštena teritorijalna vatrogasna jedinica, odgovoran je rukovodilac vatrogasne jedinice, a svaki radnik za stvari sa kojima je zadužen.

Član 85

Rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice, u pogledu smeštaja i rada u prostorijama, dužan je da:

- izvrši raspored prostorija i smeštaj ljudstva i da reguliše način upotrebe i korišćenja zajedničkih prostorija i uređaja;
- da se stara o bezbednosti zgrade;
- da se stara o održavanju reda i discipline, čistoće i primeni higijenskih mera;
- da se stara o uređenju prostorija i kruga zgrade;
- odredi zbornu mesto vatrogasne jedinice;
- odredi gde će se držati lična oprema i ostali pribor, a gde lako zapaljivi materijal.

Unutrašnji red u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici propisuje rukovodilac organizacione jedinice za poslove zaštite od požara iz člana 7 stav 2 ovog pravilnika.

6. Vatrogasna obuka i održavanje psihofizičkih sposobnosti

Član 86

Praktična i teoretska vatrogasna obuka i održavanje psihofizičkih sposobnosti stalna je radna obaveza radnika teritorijalnih vatrogasnih jedinica.

Vatrogasna obuka i aktivnosti na održavanju psihofizičkih sposobnosti radnika teritorijalnih vatrogasnih jedinica vrše se u okviru izvršavanja redovnih radnih zadataka.

Član 87

Praktična i teoretska vatrogasna obuka radnika u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici izvodi se prema utvrđenom rasporedu, a najmanje dva puta nedeljno sa ukupno najmanje 8 časova nedeljno.

Aktivnosti na održavanju psihofizičkih sposobnosti radnika u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici vrše se 4 časa nedeljno, bez obzira na broj radnika u smeni.

Aktivnosti iz st. 1 i 2 ovog člana organizuju se i vrše u okviru redovnog radnog vremena.

Član 88

Vatrogasna obuka i fizičke aktivnosti radnika teritorijalne vatrogasne jedinice izvode se po godišnjem programu i mesečnim planovima.

Program i planove iz stava 1 ovog člana donosi rukovodilac organizacione jedinice za poslove zaštite od požara.

Na program vatrogasne i fizičke obuke pribavlja se saglasnost sekretara nadležnog zajedničkog sekretarijata.

Član 89

Za organizovanje i sprovođenje aktivnosti utvrđenih programom i mesečnim planovima vatrogasne i fizičke obuke radnika teritorijalne vatrogasne jedinice, odgovoran je rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice.

7. Održavanje vatrogasnih sprava, opreme i sredstava

Član 90

Radnici teritorijalne vatrogasne jedinice su dužni da vatrogasne sprave, opremu, uređaje i sredstva za gašenje požara održavaju u ispravnom stanju i da njima pravilno i stručno rukuju. Za održavanje u ispravnosti vatrogasnih sprava, opreme i sredstava odgovoran je rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice i rukovodioci njenih organizacionih jedinica i radnici vatrogasne jedinice zaduženi za pojedinu vrstu opreme, odnosno sredstava.

Član 91

Vatrogasnim spravama i opremom rukuje se u skladu sa uputstvima proizvođača i svaka neispravnost odmah se otklanja, a ako je neispravnost većeg obima preduzimaju se mere da se neispravne sprave i oprema hitno poprave. Održavanje sprava i opreme obuhvata čuvanje, pregled i opravku.

Član 92

Pregledom sprava, opreme i sredstava obezbeđuju se stalni uvid u stanje opreme, blagovremeno otkrivaju neispravnosti i preduzimaju mere za njihovo otklanjanje. Upotreba neispravnih sprava, opreme i sredstava je zabranjena.

Član 93

Teritorijalna vatrogasna jedinica smešta vozila u drugu opremu, sprave i sredstva za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine na određenim prostorima u kojima je obezbeđena odgovarajuća zaštita.

Vatrogasna vozila moraju se parkirati tako da im je prednji deo okrenut prema izlazu.

U toku zimskog perioda vatrogasna vozila moraju biti obezbeđena zimskom opremom za bezbedno kretanje na zaleđenom i snegom pokrivenom kolovozu.

Ključ za pokretanje motora vozila mora se uvek nalaziti u kontakt bravi vozila.

Član 94

Pregled vatrogasnih sprava, opreme i sredstava vrši se dnevno, nedeljno i vanredno.

Preglede iz stava 1 ovog člana vrše radnici vatrogasne jedinice zaduženi pojedinim sredstvima i opremom ili služba za održavanje u vatrogasnoj jedinici, a vreme pregleda određuje rukovodilac vatrogasne jedinice.

Član 95

Dnevni pregled obuhvata:

1. pregled stanja goriva, maziva i vode u hladnjaku (zavisno od vrste vozila ili motorne pumpe);
2. pregled zaptivenosti sistema za dovod goriva, ulja i vode;

3. proveru pritiska u gumama manometrom i pritegnutosti točkova;
4. proveru stanja i utvrđenosti glavnih sklopova motora i njihovih veza;
5. proveru ispravnosti sistema za upravljanje;
6. stavljanje motora u pogon i kontrolu:
  - rada motora na srednjem i maksimalnom broju obrtaja u vremenu 5-10 minuta;
  - radu manometra za ulje, termometra za vodu, pokazivača goriva, ampermetra i ostalih instrumenata;
  - ispravnosti svih električnih uređaja, akumulatora, farova, signalnog svetla, brisača stakla, grejača i dr., i
  - curenja goriva i grejanja;
7. proveru stanja i utvrđenosti glavnih sklopova, gibnjeva, amortizera, kabine i sl.;
8. proveru kompletnosti alata, priručnog pribora i rezervnih delova;
9. proveru kompletnosti sanitetskog materijala;
10. proveru kompletnosti pribora u vozilu prema inventarskoj listi i sredstava za gašenje požara, i
11. proveru funkcionisanja kvačila, menjača i kočnica pokretanjem vozila.

Član 96

U slučajevima intervencije, odnosno upotrebe vatrogasnih sprava, opreme i sredstava, vrši se ponovni dnevni pregled koji obuhvata:

- pranje i čišćenje vozila;
- otklanjanje neispravnosti primećenih u toku rada;
- sve radnje dnevnog pregleda, i
- smeštaj opreme.

Član 97

Nedeljni pregled obuhvata:

1. detaljno pranje i čišćenje vozila, pumpi i pribora;
2. pregled i čišćenje akumulatora, proveru rada i čišćenje ostalih električnih uređaja;
3. pregled i pranje ili izmenu elemenata prečistača za gorivo, ulje i vazduh, u skladu sa uputstvom proizvođača;
4. pregled i dotezanje svih važnijih veza na motoru, transmisiji, sistemu za upravljanje i dr.;
5. proveru funkcionisanja vatrogasne pumpe i sistema za crpljenje vode;
6. podmazivanje mesta po šemi i uputstvu proizvođača, i
7. pregled ostalih uređaja.

Član 98

O dnevnim i nedeljnim pregledima vatrogasnih sprava, opreme i sredstava vodi se evidencija. O svakom vozilu, vatrogasnoj pumpi ili drugoj spravi vodi se evidencija u koju se upisuju pregledi i konstatuje nađeno stanje.

Član 99

Vanredni pregled vatrogasnih sprava, opreme i sredstava vrši se po naređenju starešine vatrogasne jedinice ili organa za unutrašnje poslove.

U naređenju se određuje vrsta pregleda vatrogasnih sprava, opreme i sredstava koju je potrebno izvršiti.

IV ZAVRŠNE ODREDBE

Član 100

Rukovodioci organizacionih jedinica za zaštitu od požara doneće programe i planove iz člana 88 ovog pravilnika u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Rukovodioci jedinica iz stava 1 ovog člana propisaće unutrašnji red u vatrogasnim jedinicama u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 101

Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Socijalističke Republike Srbije".

P R E G L E D

MINIMALNE VATROGASNE I DRUGE TEHNIČKE OPREME TERITORIJALNIH VATROGASNIH JEDINICA

Grupa vatrogasnih sprava i opreme	NAZIV	Brigada Četa Vod Odeljenje Grupa						
		1	2	3	4	5	6	7
I VATROGASNA VOZILA	1. Komandno vozilo			1	1	-	-	-
	2. Vatrogasno vozilo (voda/pena) 400/400			5	3	2	1	1
	3. Auto-cisterna od 5000-8000			5	3	2	1	-
	4. Vozilo za prevoz opreme			2	2	1	1	1
	5. Tehničko vozilo sa komplet opremom			1	1	-	-	-
	6. Automehaničke lestve			2	1	1	-	-
	7. Mehaničke lestve			-	-	1	1	-
	8. Hidraulična zglobna platforma			1	1	-	-	-
	9. Vatrogasno vozilo VPS (3000) 300/1000			2	1	1	-	-
	10. Vatrogasno vozilo sa prahom (1000/2000)			1	1	-	-	-
	11. Vatrogasno vozilo sa prahom od 4000 kg			1	-	-	-	-
	12. Autoprikolica PPU S 250			-	-	-	1	1
	13. Motorni čamac (za jedinice pored plovnih reka)			1	1	-	-	-
II VATROGASNE PUMPE	1. Motorna vatrogasna pumpa tipa 8/8			5	3	2	2	1

	2. Motorna vatrogasna pumpa za prijavu vodu	5	3	2	2	1
	3. Brentače	-	-	-	5	10
III VATROGASNE LESTVE	1. Lestve sklapajuće	6	4	2	2	1
	2. Kukače	6	4	2	2	2
	3. Lestve rastegače (trodelne)	5	3	2	1	-
IV SPRAVE ZA SPASAVANJE	1. Gumeni čamac (za jedinice pored reka)	4	2	2	1	1
	2. Spusnice zatvorene	2	2	1	1	-
	3. Spusnice otvorene	2	1	-	-	-
	4. Unakrsno uže	5	3	2	2	1
	5. Mornarske lestve	2	1	1	1	1
V ZAŠTITNE SPRAVE I OPREMA	1. Izolacioni aparati (komp. vazduh)	16	10	6	4	2
	2. Aparati za oživljavanje	2	1	1	1	1
	3. Cevi aparata za zaštitu disajnih organa	4	2	2	1	1
	4. Odeli za zaštitu od plamena tipa "Preflam"	10	6	4	2	1
	5. Odelo za zaštitu od radioaktiv. zračenja	6	6	4	2	1
	6. Dozimetar	2	1	1	1	1
	7. Lični dozimetar		Prema broju ljudstva			
VI LIČNA OPREMA	U skladu sa posebnim pravilnikom a prema broju ljudstva					
VII OSTALO	1. Protivpožarni aparati, raznih veličina za obuku radnika (CO2 "S", Halon i PH)	10	10	10	10	10
	2. Sanitetska nosila	5	4	3	2	1
	3. Sanitetske komplet torbice	5	4	3	3	3
	4. Sirene električne	1	1	1	1	1
	5. Sirene ručne	2	2	2	1	1
	6. Generator za proizvodnju električne energije 2 - 4 KW	3	2	1	1	1